

"Yaşanan her şeyin bir hikayesi vardır, anlatılmaması bu gerçeği değiştirmez. Dağ söylemlerinin de bir hikayesi vardır. Ve ona gelmekle başlar."

"DAĞ" DEYİNCE VURULUYOR BİRİLERİ

Dağ nedir sizce?

Niçin "dağ" diyorsunuz?

Dağ sözcüğü nasıl çıkar ağızınızdan, hiç dikkatlice dinlediniz mi kendi sesinizi, dağdan bahsederken. Dudaklarınızda kaba bir vurgu oluşur, "dağ"deyişinizde. Belki de içinizden öyle geldiği için, öyle dersiniz. Belki de söylerken siz bile fark etmezsiniz. Ben sizin gibi "dağ"diyemem dağlara. Her dağ deyişimde içimde bir şeylerin titrediğini hissediyorum. Sanki karlı bir yamaçtan yumuşak bir çığ iner göğsüme. Sanki saatler süren bir tırmanın ardından sırlıklam bedenimi rüzgar sarar. Üşürüm ben o an. O an diyorum; o an, yani dağ dediğim zaman. Siz kaba imalarla "dağ" deyip geçtiğinizde, sanki birilerinin yüreğine basarsınız. O sesiniz acıtır birilerini. Kimi mi acıtır? Mesela beni. Ben kim miyim? Kısaca yüreği binlerce kişiyle iç içe geçmiş biriyim. Önemli olan adım değil, önemli olan binlerle bir olduğum. Acılanıyorum "dağ" deyişinizde. Çünkü hissediyorsunuz ve her dağ deyişinizde bir gizemi örtüyorsunuz "dağ" sözcüğü ile. Ben o gizemin orada, dağların kuytuluk bir vadisinde saklı olduğunu daha çocukluk hayallerimi kurarken inanmıştım.

Küçük bir çocuktum o zamanlar. Herkesi döverdi babam benim gözlerimde. Askılı pantolonları hiç giymedim. Bütün çocuklar gibi top oynamayı severdim ve bilye oyunlarından sonra hep kavga ederdim. Bir gün babam tuttu ellerimden, ellerim kaybolmuştu o kocaman avuçlarında. Heybetine hayran bakardım göz ucuyla. Hayrandım çünkü. Döverdi benim babam, herkesin babasını. Kırık dökük bir otobüse bindik. Kimliği yasak, suskun bir şehirden, kimliği yasak başka bir şehre gidecektik. Başımı heybetli omuzlarına dayayarak uyuduğum babam, beni uyandırdığında ondan daha heybetli bir dağın yamacından geçmekteydik.

Size cansız gelen taş ve toprak yığını, bana canlı gibi geliyordu. Yaşayan bir şeyler vardı onda. Başını bulutlara gizlemişti. Yer yer kar tutmuş göğsünün üzerinde sanki kollarını bağdaştırmış, başını çevreleyen bulutların aralığında bize bakmaktaydı. Otobüsümüz bir yokuşu indiğinde park etti. biz düzlemlerden sağa-sola ve ileri-geri hareket ederken, o ep yukarılara doğru ilerliyordu. Yükselmek ama hep yukarıya doğru, bu onun ilerleme biçimiydi. Peki ya düşme biçimi yok muydu dağların? Dağlar hiç düşmez miydi? Düşseydi üstümüze, kim çıkarabilirdi bizi bu dağın göçüğü altından? Bir ara korktum, sonra korkumun yersiz olduğunu anladım. Dağlar bir defa kendi üstüne yıkılmıştı. Ve eğer yıkılacaksa yine kendi üstüne yıkılırdı. O koca gövde kimsenin önüne düşmezdi. Onun ölme biçimi de bizden farklıydı. Bizim gibi cansızlaşarak ölmezdi. O terk edildiğinde ölü gibi sessizleşirdi. Ama can vermezdi. Yolumuz dağı dolanıyordu. Otobüs yolu zamanla birlikte mekanda değişiyordu bizim için. Dağ ise hiç bir şey kaybetmiyordu dimdik duruşundan. Değişmemiş mekanda, değişmemiş zamanı temsil ediyordu. Yolumuz dağın köşesini dolandığında suskunluğunda cehennemleri susturan bakışlardan sıyrıldığımızı sandık. Oysa ki nafîle, dağ hep üstümüzdeydi. Bizimle birlikte ilerlemekteydi gözleri. İçimizdeki bakıştı dağ. Dağ kendine bakmaktaydı bizim gözlerimizden. Kendimize karşı olan tenakkud durumumuz bizler için geçerliydi. Yani yanlış gördüklerimiz bizim için bir yanılsama biçimiydi. Dağ hep kendi gibiydi.

Çekiyordu bizi dağ, çekiyordu gizemi, çekiyordu yüceliği ve aslında biz dağa değil, kendimize akıyorduk. Kaybettiğimiz gerçeğimiz onda gizlemişti kendini hiç değiştirmeden. Biz dağ oluyorduk, biz dağdık. Bu ilişkiyi fark ettiğimiz zaman kendimize geliyorduk, kendimiz oluyorduk. Akmak istedim dağa; otobüs camından sıyrılıp aralamak istedim dağın üstüne inen o sis tabakasını. Aralarsam o perdeyi bozacağım sandım dağın sessizliğini. Oysa ki ellerim buğulu camlara tutsaktı. Ellerim buğulu camlara tutsak, verip alınımı otobüsün penceresine izledim dağı. Tıpkı onun gibi susarak. Mağrurluğuna, mağduriyeti sebep olmuştu. Yalnızlığı terk edilmişliğinden geliyordu. Bu

onun tercihi değildi. Bizlerin kendinden tekmi olmasıydı. Onun sessizliği çaresizlik değildi. Çare benim diyordu duruşuyla. Bizlere susuyordu. Karşımızda çünkü bütün sorularımızın cevapları ondaydı.

Babamsa eskisi kadar heybetli değildi. Yol kontrol noktalarında miğferli, kara, sıska bir adamdan tokat yerken ses bile çıkaramazdı. Susardı ama susuşu dağ gibi değildi. Suratında kuru bir elin izi ile bükerken boynunun babam, dağ hala dim dik duruyordu. Hiç umursamadan yanından geçenleri.

Bizler terk etmiştik onu, belki de bu en büyük yanlışımızdı. Otobüsün içinde herkesin söylemekten korktuğu, ama şaşkın ve kaybettiği umutlarını arayan bakışlarla birbirlerine sorduğu sorunun cevabı. Saman ve bozuk yumurta kokan hurdalıktan zor bela kurtulmuş bu otobüsün boğucu havasıyla, baskı altındaki nefeslerimizin buğulandığı camların ardından öylece durmaktaydı.

İlk orada başladım dağı sevmeye. Onda kendimi aramaya. Hiç farkında olmadan başlamıştı serüvenim, çocukluk hayallerimin hemen ardından. Sonra okuma yazmayı öğrendim. Öğretmenlerin ellerinde hep sopayla girdiği sınıflarda. Tahtada tek ayak üzerinde dururken dağa benzemeye çalışırdım ama onun gibi duramazdım. Dengem bozulur, sendelerdim. Avuçlarımı patlatırcasına inen sopalara dağ gibi acımadan ve eğilmeden dayanmak isterdim. Ama gün boyu geçmezdi kızarıklığını ve acısını koltuklarımın altında sakladığım ellerimin ağrısı. İlk okuma deneyimlerim gazete başlıklarının iri puntolarıydı.

“da-ğ-da-ka-çak-a-vı”

“dağ-da-ka-çak-lar-ça-tış-tı;on-ölü-üç-yara-lı”

Kaçmaya başlanmıştı bir kez. Kaçıyordu herkes. Kimileri dağlara kaçıyor. Kaybettiği kendini buluyordu. Buldukları isimler hepimizin oluyordu. Kimileri dağlardan kaçıyor. Metropollere sığınıyorlardı. Kendilerini kanalizasyon şebekelerinin post-modern labirentlerinde gizliyorlardı.

Çoğu kimse hala “dağ”demeye devam ederdi. Oysa ki o ölüm haberleri bizi biraz daha dağa bağlardı. Dağlar namı gürültülerinde kanarken, soğumuş benzlerimizdeki kurumuş damarlara kan giderdi. Renklenirdi yüzümüz. Biz farkında değildik ama gözlerimiz unuttuğu gülümsemeyi bulurdu dağdan. Ölüm haberleri yağmur sonrası uçurumlardan kopup vadilere inen kayalar gibi gürültüyle şehre düştüğünde.

Ben çocukluk hayallerimi terk etmedim. Sıska ürkek adımlarımla ona doğru yürüdüm. Bacaklarım titredi. Bazen duraksardım. Bazen bir adım geriye atardım. Fakat geriye dönmezdim.

Bu bir eylemdi, bir arayıştı, yüzlerce yıllık bir soruydu. Yanıtı hep yanlış verilmişti. Körelmiş yürekleri olanlar bütün kızgınlığını kendinde saklardı. Öfkesi başında patlayan öncesinde fırtınalarla savururdu. Dağ ise bizim karşımızda kolları burulu dimdik durup susardı. Ta ki sesimiz onun sesi oluncaya dek.

Ben sizin gibi “dağ” demiyorum. Dersem kendi içimde o kaba vurguyla, birilerini vuracağımı biliyorum,. Bu koca toprak ve taş yığını kendini ağaçlarla da, karla da süslese size kaba gelebilir. Bu ilk izlenimdir. İlk izlenimler yüzeysel olabilir. Bunun için ilk izlenimler yanılsamadır. Çoğu kez yanılmayasınız. Bütün bunları dağlı olduğum için söylemiyorum. Öyle anlaşılıyorsa af buyurun. Ben de bir zamanlar içinizden biriydim. Şimdi de sizden uzak değilim. İçinizdeyim. Ben yüreğimi korkunun cehaletinden sıyrdığımda içimden geçen bütün insani soruların cevabı dağlardan indi önüme. sizin de sorularınız var biliyorum. Çünkü sizden farklı değilim, sizden biriyim. Siz hep dağların önünden geçer “nerede”diye sorarsınız. Yüreğinizden geçen soruları. Bense dağlardan size bakarken sorarım. “ne zaman” diye.

Onun için sizden istirdat etmenizi diliyorum.

“dağ” deyişlerinizde ki o kaba vurguyu. Coğrafyamızın bu en asi, en sarp parçasına tutunmuşsak sert olmak zorundaydı ellerimiz ve bileklerimiz. Toprakta kaya gibi durmalıydı bedenimiz. Çimene çiçeğe bulaşık olan yüzümüzü, alışık olmalıydı sert rüzgarlar. Ama karnımızdan da yumuşaktır göğsümüz. “dağ” demeyin, dağ deyin dağ. Kaba vurgularla dokunmayın göğsümüze. Kaburgalarımız göçüyor içimize.

Ali Rıza Ziver

“Çiyayê Reşkê Destanî”

I

Masal, özelelerinde yaşıyan gerçeğin tutkulara dönüştüğü zamanlarda anlatılır. Şimdi kimse bize masal anlatmıyor ve anlatamaz da. Çünkü, bizim özlem duyduğumuz gerçek, tutkuya; tutkularımız da, savaşıa dönüştü.

Ama, bir gün başkalarının anlattığı masal, nasıl bizi savaşıa çektiyse, bizim yaşadığımız savaşı da, başkalarına efsanevi bir masal olarak anlatılabilir.

O ses, bin yıllık bir titreyişe sahipti ve dedelerimizin ağzından bize ulaşlıyordu.

Unutulmuş bir ezgiyi fısıldıyor kulağıımıza zaman
Bir kar masalını anlatıyor; fırtınaya tutulan
Duygu adına ne varsa içimizde kalan
Bir ana dönüşüyor, ölümün eşiğinde yaşıyan
Masalla söyleniyor, masalla büyüyor
Ve ruhumuzda gerçeğe dönüşüyor.

II

'Bir varmış bir yokmuş' diye başlardı masal. Kendi gerçeğine ters düşmüyordu. Her şey ya yeniden başlayabilir ya da bitebilirdi. Masalın anlatılmaya başlandığı zaman, eli kılıç tutan her gencin, atını dörtnala savaşı meydanına sürdüğü yıllardı.

Kalbimizin masmavi gökyüzüne değdiği
Taylarımızın yemyeşil bozkırları uçarcasına geçtiği
Ülkemizin cennete benzediği
Masallarda özlem ile dinlenen bir zaman vardı
Karabulutların işgal müfrezeleri gibi geldiği
Cenk kuşanmış mevsimlere karıştı, geçti.

Örttü bulutlar güneşi, karardı gökyüzü
Delik deşik uykularda, kabuslar kapladı üstümüzü
Düş, cenk kuşanmış mevsimlere karıştı
Her çığlık bir savaşı çağrısıydı.
Şahlandılar gecenin rengindeki atlılar karanlıkta
Geçtiler, inançsız şehirlerden ve yanmış topraklardan
Rüzgarı artlarında bıraktılar
Yıldızlara çakılmıştı gözleri

Sürdüler yollarını dağlara dötrnala
Asla dönmediler yoldan, asla
Her defasında düş, kanlara bulansa da

Kurt işlemeli, Asyalı bir hançerdi
Yurdumuzun düşlerinin üstüne inip kalkan
Kanadı yıllar, kanadı yüzyıllar
Ezercesine üzerinden geçse de ordular
Ölmedi, yarasından içti kudreti
Yenilmez savaşçıların elinden bekledi
Yarasına sunulacak iksiri.

Çöküyordu iklim, bir işgal sessizliğinde
Çocukluğumuzun geçtiği coğrafya üstüne
Karanlık bulutlar taşıdı her şeyi bize
Bembeyaz örtü altında kalınca toprak
Kara gömülmüş bedenlerimizi
Isıtan bir tek sen kaldın
Ey ölülerimizin bile uğrunda titrediği
Bahara kavuşma düşü.

Hep bir ses taşıdı bize bu düşü
Ya nenemin sesinde bir hikaye-masaldı
Ya dedemin sesinde manzum bir destanı
Ya da dağlarından sürülmüş halkımızın
Haykıramadığı çığlıklardı.
Ama hep aynı düşü anlattı bize
Suskun bir bıçak gibi öfkeli
Kar altında bekleyen baharı

Zaman, ezgi ile söylenmiş bir destan kadar çabuk geçti. Bin yıllık bir tarihi taşıdı bize, destanlar, hikayeler, masallar. Ve hepsi de bahara; özünde gizlediği düşü, gerçeğe dönüştürmeye çağırıyordu. Bu çağrıya açılınca yüreğimiz, artık zamanımız özgürlük, mekanımız dağ oluyordu.

Kar dört yanımızı
Buzdan bir ölüm gibi sararken
Isıttı üşüyen yüreğimizi
İsyanı dinmemiş dağların masalı
'Hep bir dövüşen vardı' derdi
Annemin tatlı dilindeki
Tarihimizin kaybolmaya direnen belleği

Buğulu camlara çizilen bahar resimleri
Ve isyan çağrısı türkülerle
Büyüyen çocuklara
Yalnız bir efsane çağrısıydı dağ
Büyüdükçe yürekler mistik sözcüklerle
Uzanırdı zirvelere
Kalbimizden geçen yollar

Kar, her yanı çoktan kaplamıştı. Uzun bir süredir bedenlerimiz kar altındaydı. Ama hala yüreklerimizde ve beyinlerimizde, bize ait olan, işgal edilmemiş bir şeyler kalmıştı. Ve o, destanlarla, masallarla, türkülerle ulaşmıştı bugüne. Biz, onlarla büyüdük. Sonra, birileri kulağımıza gerçeği fısıldadı. Artık bu soğuk işgalin kavga mekanı çekiyordu kendine. Fırtınaya karşı durmak için, herkes dağa geliyordu. Dağa tırmanan yolu yürümeye başladığımızda, binlerce insan geçti yanımdan. O, binlerce insandan biriydi Fidel. Bir kar fırtınasında yitip, aklımda kalan

Yüzyıllardır şarkı ile anlattılar masallarını
Ezgisinde gizlenmiş duygu
Gerçeğe dönüşüyor, yol yüründükçe
Yalnızlaşmış bir efsane çağrısıyla
Buluşuyor, tarihin kenarında kalmış bir resimde
Savaşarak yaşayan iki insan

Kar fırtınası içinde

Kar altında kalınca yol, ya her yan bir yoldur, ya da yolsuzluk. Eğer bir gemi gibi batmamışsa yürek kara, özgürlüğe uzanan yol, her zaman bulunur. Bütün bir ülke kar altında kalsa bile.

Rojhat ve Fidel, birbirine benzeyen iki yürekti. Yürüdükçe büyüyeceklerdi. Korkularına saplandığı yerde tükeneceklerdi. Bu çatışma her şeyi belirliyordu. Belirsizlik yıkıldıkça, yol ortaya çıkıyordu.

Rojhat: Ne kadar oldu yürüyeli?

Fidel: Uzun ama çabuk geçen bir zaman

Ardına bak

Görebiliyor musun izlerimizi?

Çok gerilerde kaldı

Yürüyüşe başladığımız yer

Rojhat: Peki, zirve nerede Fidel?

O büyü, o masalımsı, o düş...

Fidel: Ve yürüdükçe, bir parçası gerçekleşen

Rojhat: Ne zaman ulaşacağız?

Fidel: Sende gizli

Bütün bu soruların cevabı

Bir anlam ver bu yürüyüşe

Neden, niçin, nereye

Dön geriye bak

Uçsuz bucaksız kardan başka

Ne kaldı ardımızda?

Ruhsuzluk, tükenmişlik, çürümüşlük

Ve bu dağın zirvesinde

Bizi bekleyen

Bin yıllardır bozulmadan duran yaşam

Rojhat: Kar üşütüyor bazen beni

Üşüyünce titriyor cesaretim

Bu yüzden saplanıyorum bu sorulara

Fidel: Biz korkularımızdan aldığımız cesaretle yaşayabiliriz

Kar, kendi altında gizliyor geçmiş

Dokundukça, soğutuyor içimizde arzuyu

Fakat bıçağın sırtında yaşamak gibidir

Bizdeki yaşama tutkusu

Bu yüzden, hep

Ölümün üstünden yürüdük yaşama

Rojhat: Bir zindan karanlığı gibi geçti

Kardan bu yana anlamını yitirmiş

Yaşamlarımızın üstünden zaman

Hiç yaşamamış sayıyoruz kendimizi

Masalların gerçekleşmeye başladığı

Zamana kadar

Fidel: Yüreğimizde taşıdığımız izler

Tarihin, aynı çağrının motifleridir

Ve birbirine benzer

Yüreğimiz dışından tek bir mekanda

Karın altında gizlidir aynı iz...

Gökyüzünü karabulutlar kaplamaya başladı aniden. Bulutlar bir baskın gibi, kol kol geliyorlardı. Fırtına çemberini tamamlamıştı. Fidel ve Rojhat çemberde kalmış iki yoldaşı. Sorular, çelişkiler, hepsi de fırtınanın dışında kalmıştı. Amansız bir kavga başlamıştı fırtınaya karşı. Fırtına, gerçeğin kendisiydi. Fırtınada söylenen her söz, her duygu, her düşünce gerçeğe dönüşüyordu. Bu, ne Fidel'e ne de Rojhat'a bağlıydı. Bu, bir savaş yasasıydı.

Rojhat: Bak, fırtına geliyor Fidel

Yol birazdan kaybolacak

Yolsuzluk ölümdür Fidel

Geriye dönelim, geriye

Yolun daha kaybolmadığı yere

Fidel: Biz korkularımızın yıkıldığı yerde

Başladık yaşamaya

Ve ölümün yanı başındaydı

Sevdiğimiz her şey
Yakınlaşan, yalnızca fırtına değil
Sonrasında güneş doğacak
Eriyip aktığını göreceksin
Sana şimdi ölüm gibi gelen
Avuçlayıp sıkınca karı

Rojhat: Fırtına örtüyor izlerimizi
Yol kayboluyor, kara gömülüp
Tipi siliyor suretlerimizi
Duvara asılmış
Bir resim gibi duran gövdemizden

Fidel: Bir maskedir taşıdığımız suret
Zaman, göğsümüze çizmiş resmimizi
Yol, kalbimizden geçiyor, kardan değil
Bu geçip geldiğimiz yol
Zirveye yürüdükçe anlamlıdır
Ölümü arkamızda bıraktık Rojhat,
Kalbimizi avuçlayıp yürüdüğümüzden beri
Korkuların, çalması sende kalbini
Göreceksin o zaman
Kaybolmuyor fırtınada yol

Rojhat: Kar boğuyor gerçeği
Hangisi yanılsama, hangisi benim?
Tanıdık bir yüz değil
Fırtınaya tutulmuş resmim
Kar boğuyor gerçeği
Düşe saplanıyor her şey
Kara saplandıkça yol
Düş çekiyor beni Fidel, düş

Fidel: Korkularımızla gördüğümüz kabustur
Düş ruhumuzun cesaretle kurduğudur
Kar, soğuk bir yalandır
Fırtınayla üstümüze çöken
Düş diye kurduğumuz
Ateşin efsane ülkesine
Ulaşma tutkusudur
Biz fırtınalardan geçip gideceğiz
O masallarda anlattıkları ülkeye
Masal her zaman bir gerçeğe dayanır
Bulut fırtınaya
Fırtına korkuya
Korku sana dönüşmesin
Kavga karda
Cesaret kavgada
Aşk cesarete
Sen aşkta büyümelisin Rojhat

Fırtına büyüdükçe, kavga da büyür. Ama ne Fidel, ne de Rojhat durdu, hep yürüdüler. Yol, fırtınada çoktan kaybolmuştu. Yüreklerinde taşıdıkları aşk, onlara yol gösteriyordu. Fidel büyük bir tutku ile savaşıyordu fırtınada. Savaşıkça yol açılıyordu. Rojhat ise, Fidel'in ardından, korkularıyla savaşarak yürüyordu. saatler saatlerin üzerinden geçti, Fidel'in ruhundaki aşk bitmedi. Ama bedenindeki güç tükenmek üzereydi. Fidel, epey yorulmuştu. Artık uyku, Fidel'i çağırmaya başlamıştı. Kendini uykunun kollarına bıraktı. Uyku, Fidel'in düşünüy, içinde gizliyordu. Düşün içinde, yürüdüğü dağın zirvesine vardı. Bu yüzden Fidel, düze bıraktı kendini. Rojhat'ınsa bütün korkusu, Fidel'i kaybetmek olmuştu. Çünkü oradaki cesareti, o uyandırıyor. Oysa Fidel, aşkın son sınırına ulaşıyordu...

Rojhat: Uyuyorsun Fidel, kalk!
Düş, gerçeği kandırır
Bir yanılsama olur zaman
Yalnızca yaşadığını zannedersin
Uçma tutkusuna dönüşür
Düşe bıraktığın duyguların
Uçurumlar kadar dayanılmazdır
Gövdeni bıraktığın uyku

Her şey bir zaman, o an içinde
Kışa bir düşüş, şiddetli bir çarpışma
Tükenir her şey uçurumun dibinde

Fidel: Aşk unutuluyorun Rojhat
Damarımızda akan kanın
Anlamı yok aşksız
Düşlerin içinden
Ateş ülkesin akıyor bedenim
Çıkıyorum menzilden
Bu soğuk mekanın
Dönülmez bir yola saplanıyor
Kar içinde kaybolan gözlerim
Aşkın gerçekleştiği o an
Bütün zamanlara bedel
Bir an içinde yaşamak istiyorum
Bir an
Bir göz kırpmasında açılıp kapan

Rojhat: 'Uyku ölümün yarısıdır' diyordu masal
Neresinden geçsek, bir masalla kesişiyor yaşam
Kaybettiğimiz gerçeği
Simgelerin dilinde buluyoruz
Geçmiş ve gelecek arasında
Göğsümüzün karanlıkta kalan
Zaman boşluğunda
Bir sarkaç oluyor kalbimiz
Yani, nefes alarak sürdüğümüz
Çatışmanın bir biçimidir sadece
Her zaman içinde anlam bulduğumuz
Bir savaş vardır mutlaka

Fidel: Yanılığdasın Rojhat
Gaflet, ölümden de tehlikelidir, uyan!
Bize anlam veren bir savaş
Bedenimizi var eden bir ülke
Kalbimizin sahibi olan bir aşk vardır
Gerisi uçurum ve sessizliktir
Ardımızda kalan her şeydir
Toprağın üstündeki, bu soğuk kardır

Uyku, giderek ağırlaşıyordu Fidel'in gözlerinde. O artık yavaş yavaş terk ediyordu, üzerinde yaşadığımız mekanı. Fidel'i kaybetmeye dönüşürken Rojhat'ın bütün korkuları, Fidel'de gerçekleşenin ruhundaki aşk ile bütünleşme olduğunu daha fark etmemişti.

Rojhat: Fidel uyan, aç gözlerini Fidel!

Fidel: Rojhat bak
Sis altında kalıyor her yan
Bir zaman tünelinden geçiyor ömrüm
Kırk düşler ülkesinden, hayal hayal akıyorum
Kendi avuçlarımda yitirdiğim özgürlüğe
Hep yarın oluyor benim için bütün zaman
Bir mavi otobüs geçiyor çocukluğumdan
Büyüdüğüm evin bahçesi değil hiçbir mekan
Zil çalınıyor, dağılıyor okul bahçelerinden
Sloganlar içinde yitirdiğim çocukluğum
Artık silah seslerimden tanıyorum arkadaşlarımı
Yalnız bir dağ başında buluyorum
Kalabalıklar içinde kaybettiğim kendimi
Gitmiyor zaten bütün yollar uzaklara
Kalbimizden dudağımıza uzanıyor bazıları
Akmıyor bütün yıllar sonsuzluğa
Bir göz kırpmasında tükeniyor bazıları
Kızıl şahinlerin ateşten kanatlarının
Gittiği yere
Kalbimizin sahibi olan o dağın

Binlerce yılda oluşmuş zirvesine
Uzaniyor bu yol ve zaman.
Rojhat: Yaşamak her şeyi gerçeğe dönüştürür
Ölümse koparır bizi
Hadi, uyan artık Fidel!
Birazdan diner fırtına
Fidel: O buzul zirveyi, düş içinde buluyorum
Düş ve gerçek birbiriyle buluşuyor
Kapanan gözlerimin içinde
Sadece uyumak istiyorum
Sadece uyumak
Bedeli ölüm de olsa
Aşkta gerçekleşmek için
Sıyrılıyorum yavaş yavaş gövdemden ağırlığından
Yitiriyor gücünü fırtına
Ben, buzul muhafazaya aldıkça yüreğimi
Rojhat: Uyku, ölüme dönüşür Fidel, uyan!
Alaca karanlık zamanında insanlar
Birbirlerine korku hikayeleri anlatırlar
Bilsek de, bilmesek de
Her birimizin yaşamı bir masal başlangıcı
Masal, hep dağa ulaşmak ister
Yürüdükçe, adım adım gerçekleşir
Kalbimize yaklaştıkça bin yıllar dolar
Yaşam, her şeyi gerçeğe dönüştür

Rojhat'ın bütün çabası boşunaydı. Fidel veda ediyordu ülkesinin topraklarına. Son defa onun işgal altında kalmış enginliğini, gözleri alabildiğine seyretti. Rojhat'ın ellerini sımsıkı tutmuştu.

Fidel: Beni başka bir mekan
Başka bir zaman çağırıyor
Ne yüreğimin sessizliğini
Ne de fırtınanın sildiği gövdem
Bırakıyorum sana
Ruhumu taşıyacaksın içinde
O buzul zirveye yürüdükçe
Rojhat: Uyan Fidel!
Birazdan dinecek fırtına
Güneş doğacak
Soğuktan üşüyen bedenimiz üstüne
Dinmezse de fırtına
Bu dağın öteki yamacı
Kar tutmayan uçurum...

Fidel: Sen görmüyorsun Rojhat
Güneş doğdu bile
Yıllardır göğsümde taşıdığım karanlığa
O çok olmak istediğim an bu
Bu mekan ve zamanı terk ederken
Kendimi bir anlam yapıp
Sana bırakıyorum
Korku, içimizde taşıdığımız işgaldir
Sıyrılınca korkularından
Ardımdan geleceksin biliyorum
Kanlı izler ile süren bu yolda
Ayrılacağız şimdi belki seninle
Ama buluştüğümüz yerde
Ki bu dağın zirvesinde
Tekrar buluşacağız
O zaman uyursam, uyandır beni
Şimdi kar fırtınası içinde
Ererken gövdem
Bir yol bırakıyorum sana
Ve bu yol içinde bir anlam

Bir yol ve bir anlam Rojhat...
Rojhat: Fidel, Fidel, uyan Fidel!
Fidel uyan!

Fidel bir daha uyanmadı. Bir süre sonra fırtına dindi. Rojhat, Fidel'i fırtınadan sonra karı kazıp toprağa gömdü. Geriye giden bütün yollar artık Rojhat için yıkılmıştı. Rojhat'ın kalbi ona yalnızca ateş ülkesine giden yolu gösteriyordu. Çünkü Rojhat'ın yüreğinde taşıdığı anlamın ibresi yalnızca oraya dönüktü.

KANDİL'E SAĞANAK İNERKEN YAĞMUR

Kandil'e sağanak inerken yağmur
Bir kın kılıcsız kalmıştı kavgada
Kartalların üstümüzden uçuğu zamandı
Güneşten yanmıştı kanatları
Yüzümüze çarpardı
Kara atlılar geçerci gökyüzünden
Kalbimize basarlardı sanki
Yıldızları artlarından çekerek koşarken.

Bir kın kılıcsız kalmıştı kavgada
Ağaçların ay ışığını geçirmeyen sessizliğinde
Yıldızların altında büyürken gölgelerimiz
Kanlı, karanlık bir kahraman silueti
Vurulmuş kaplan misali devrilmişti geceye

Bir kın kılıcsız kalmıştı kavgada
Ses kan içine gömülmüş manzaraydı
Söylenmek istenen her şey
Cenk de anlam bulmuştu bu meydanda
Sessizlikte gizliydi
Aydınlığın ülkemdeki bedeli
Kazılmamış mezar görüntüsüydü
Göğsümün kanadığı bir gecede
Zaman kalbimizin üstüne
Bir mezar taşı gibi dikildiğinde

BİR İNSAN NİÇİN GELİR SAVAŞA

Bir insan niçin gelir savaşa
Neden vazgeçilme bir tutkuyla
Sarılır ölümlerle yükselen yaşama
Neden bir halk en güzel çocuklarını
Adar kıyamet gibi süren kavgaya
Aç hayvan bilinci ile yıkılmış ülke
Nasıl yaratır kendini yeniden
Yaralı coğrafyasından
Irmak gibi akan kandan

Cevabı tarih kadar eski
Yüzümüzde beliren bu denklem izi
Peçe ile gizlenmiş Doğulu bir sır gibi
Saklıyoruz göğsümüzün karanlığında gerçeği
Çatışmayı sürdürüyoruz
Sadece aydınlığa taşımak için
Belirsizlikler batağına saplanmış kendimizi

Bilincimizde yanılğı ile beliren her şey
Koparıyor bizi
Topraktan koparır gibi gerçekten
Tarih kadar acıyan yaralarımız
İrkiltiyor bizi, ihanetle eşleşmiş düşten

Hala kanayan bedenimiz
Toprak ile kurduğumuz tek ilişki

Geçiyor çağların üzerinden zaman fırtınası
Kuşatma altında yenilmiş ordular kadar
Taşıyorduk bakışlarımızdaki isyanda seni
Yüzyıllardır vuruşarak kanayan
Ama hala ilmemiş cengaveri

Ah bu yüzyıl bir bilgi yanılgısı
Nesnel gerçekten kopmuş yanlış bilinç
Sayıklamalara dönüşen yanılsamalar
Emperyalist çağın yıkıntısı bizler
Göçük altında kalmış bedenlerimizi
Siper alıp yüreklerimize kalkan gibi
Eski efsanelerin mistik masallarla anlatıldığı
Karlı dağların gizemli geçitlerine geldik.

Aşk gerçekleşmesi, yaşamak gerekçesi
Yabanıl bir duygu değil
Her öldürme arzusu
Ruhumuzun derinliğine tuttuğumuz ayna
Çatışma mekanına çevirip bedeni
Binlerce belirsizlik ikliminden
Dönülmez bir tutkuyla çekiyor savaşa

Bir insan niçin gelir savaşa
'Her insanın kalbi
bir yıldızdır' diyordu efsane
Ben göğsümün karanlığındaki ışığı aradım
El-Araf duvarına benzeyen meydanlarda
Yaşamlarımızın ölümle sınıandığı zamanlarda
Yıkadım yüreğimi kan ırmaklarında

DEĞİL

Ölüme gülmek
Yiğitlik değil
Öldüğünde gülmektir yiğitlik

Bildiğine yürümek
Cesaret değil
Yürüdüğünü
Bilmektir cesaret

Gördüğüne kanaat
İnanmak değil
Kanaatini görmektir inanmak

Güzeli sevmek
Aşk değil
Sevdiğini güzelleştirmektir aşk

BİR ÇIĞLIĞIN AYDINLIĞI

1.
Bir jenosit kesitidir
Karanlığı zifiri, saati gece
İkiye dört hücre
Bu ölüm mevsimi baharda

Eriyen karlı bir dağ gibi
Kuruyor kızıl karanfiller
Çelik sarmaşıklara bulaşıp
Çölleşmiş bir mekan kalıyor geriye;
Zamanın anlamını yitirdiği yere

Gizliyor başkaldıran bütün yüzleri
Tarihe küfür gibi kapanan mazgallar
Kan sıçramış duvarlar
Tırnaklanmış beton sıvası
Omuzlarda puçlaşmış askı
Besliyor koridorlarda yırtınan çığlıkları

2.

Kanlı karanlık delhizin ortasında
Taşlaşıp durmuşken zaman
Bozar ölüm sessizliğini
Kendi kafesiyle vuruşan yürek

Uzanır içeriye art arda
İhanete çağrı karavana tayınlar
Bir muhbirdir hücre demirleri
Yaşayan her şeyin ihbarcısıdır.

3.

Mehtabında çınarlara asılmış bedenleri
Kurulan yapraklar gibi savuran
Cezaevinde titreyen baharda
Dağları bekleyen gözler efkarını
Vuruyor duvarın çıplak yüzüne
Mavzerin ağzında depreşen
Bir mermi çevikliğinde

4.

Zamansız bir mekanda dolaşır
Taktimi müebbet ölümler
Yalnızca esareti aydınlatıyor; projektörler
Kırılıyor uçurum duvarlarda düşler
Zemine perçinlidir bütün sesler
Zindan içindeki kentin zindanında

5.

Engerek zehri sürülmüş
Sedef kakmalı gümüş hançerin
Gövdesini boydan boya yardığı şehrin
Katran yollar boyu öldürülmekte
Bir halkın özgürlük bilinci
Karabasan düşleri ürküten zindan
Ur gibi büyümekte
Kentin gövdesinde sükunetini
Labirentlerin sokaklarında aranan
Bin yıllık yaranın iksiri
Masallardaki mavi kuşun gizlendiği
Yüksek karlı bir dağdır

6.

İnsan manzaralarının asıldığı darağaçları
Aydınlatıyor
Doğmadan fişlenmiş suretlerimizi

Mülteci ideolojilere hükümlü şehre
Copların altında kırılmış
Kemikler gibi acı veriyor

Zamansız terk ettiği dağların
Üzerine düşen asi gölgesi

7.

Bin yıllık sırların gizlendiği yeri
Bu şehrin ölmemiş
Kapkara bedeni
Taşlarının arasında taşıyor
Bilincinden yaralı bir ulusun
Kıyamet gibi biriken sessizliğini

8.

Bu dünyadaki en soğuk betonudur
Diyarbakır zindanının
Dokunması yasak duvarları
Caddelerdeki insan kalabalığı
Gün boyu süren telaş
Ucuz bir yaşam koşturmacası
Tatlıcılar-sucular, seyyar satıcılar
Nefes alarak yaşadığını sanan herkes
Kim bilebilir ki dokunmadan
Bir cezaevinde yaşanan
Suskun cehennemi

9.

Meşrulaşmış seslerin hepsi
Tacirane bir ilişkidir
Kalabalıkların ağzında her ses
Ya bir dağ başında yalnızdır
Ya da bir zindan köşesinde tutsaktır
Ama uzakta bir sesle olsa
-ki dokunamadığın her şey uzaktır-
Kölecî salgına çekilmiş bıçaktır.

10.

Doğum sancılılarıyla kıvrınmaktayken
Kendine gebe kalmış bir ülke
Mayın tarlalarında büyüyen
Kavganın ve aşkın çocukları
Aşkın kutsal kitabından seçilmiş
Ve hiçbir sevgiliye verilmemiş
İlahî sözler verdiler
Kendilerinden sonra gelecek nesile.

11.

Sislerin aydınlandığı o gece vakti
Ay, kınından sıyrılan bıçak gibi
Sıyrıldı bulutların arasından
Çarmıhın İsa'sız gölgesini vurdu
İnsan cesetleriyle örölmüş kalenin
Kırk santimlik beton duvarına
Ve kafeste bir şahin bakmakta
Yıldızların gökyüzüne çizdiği dağlara
Ölüm tuğrasız bir fermandır o an
Rüzgarı sesinde toplayan

12.

Yaralı ele geçen savaşçıların
Karanlığa gizlediği yüzü gibi susan
Çatışma iklimin yorgun kentine
Çığlıklı bir aydınlık düşüyor
Tarihin yeniden başlayan yerinde
Ölümün yaşamı dirilttiği hücrede

ÇİYAYÊ REŞKÊ DESTANI

I. Faraşin

Şu ömrümün geçtiği denizlere
Gemiler gibi saldım kalbimi
Zamanı olmayan mekana açmıştık
Göğsümüzün perde perde yelkenini

Şimdi soracaksınız bana
Durup dururken deniz
Nereden geldi aklına

Bir çağdan diğer çağa
Üzerinden akarak geçtiğimiz
Deniz sensin Faraşin

Batıklarda kaybolmuş defineler gibi
Sevdalarımızın sende gizlendiği
Zamanlarda değil
Avını arayan kurtlar gibi
Sessizliğin içine gömülü
Adımlarla değil

Ben seni İskender zamanında
Saldırıya kalkmış bir aşiret kolunda
Atların toynaklarının şahlanışıyla
Geçmek isterdim Faraşin

Ama gel gör ki zaman değişti
Herkes bu devrana 'kahpe' demişti
Açıkların tacirlere korku salan
Siyah bayrakları çoktan inmişti

Bir deniz sen kaldın Faraşin
Kirlenmemek için hala direnen
Bir de kıyılarında sana benzeyen
O ejderhalar gibi dövüşen

II. ÇİYAYÊ REŞKÊ

Kıyamet, biriktirdi fırtına
O Moğol'a benzeyen gövdesinde
Topladığı kapkara bulutlarla
Denize mahşer gününü getirdiğinde
Kayalıklara sığınmıştı kalbimiz

Bir adadır Çiyayê Reşkê
Denizin kıyısına dağ gibi dikilmiş
Dalgaların beyaz yeleli sırtına binmiş
Bıçak ağzı sevdalar orada birikmiş

Bozkırların kaçışan sürüleri
Dilimizi okşayan kılıçlarıyla
Dağların sessizliğini bozan bir tufan gibi
Üstümüzden geçtiğimizden beri
Sana yürüyoruz ey bizi aşka çağıran
Sana yürüyoruz mecnun misali

Rüzgarın kapıları kapattığı zamanlarda
Karanlıkta yollar yıldızlara çıkardı
Işık yapılmış bir isyan davetiydi

Yükseğe, daha yükseğe çıkma isteğiydi
Karlı dağların doruğu ne ki
Denizlerin sırrı yıldızlarda gizliydi

Bırakınca kendimizi denizin
Beyaz yeleli sırtına
Dalgaları taşıdı bizi oraya
Ulaştık asırların suskun dağına

Denizin rahminden doğmuş çocuklar
Kanlı gözlerindeki mavi umutla
Sana koşuyor Çiyayê Reşkê
Ve sana ulaşan her sevdalı
Ejderha ağzında bilenerek
Tutuşmak için kavgaya
Sunacaktır yüreğini kendi ardılına.

III. QALİŞTEK

Adanmış yüreklerden örülen
Bir kaledir Qalışteq
Yalçın ve asidir çehresi
Savaş meydanındaki yiğitler gibi

Asaleti güneşte parıldayan
Gri zırhlı bir şövalyedir zaman
Biz aşkı ejderhanın kanayan
Mavi, yarasından içtiğimizden beri
Zamansız taşıyoruz yüreğimizde
Aşkın yıktığı ölüm korkusunu
Ve dilimizde
Gri, parlak bir bıçağın yarasını

Destan gömütünden çalınan
Aşklar değişmedi
Ama zaman değişti
Ne şövalyeler eskisi kadar yiğittir
Ne de ejderha hala yenilmez bir mittir
Artık bezirganların yüzündeki korku
Bayraksız,yelkensiz, çırılçıplaktı
Sahip olduğu tek mülkiyet
Kalbinin üzerinde taşıdığı bıçağı

Kuşatma altındaki kaleydi yürek
Yeraltına çekilmiş bir kavganın
Pastoral ezgisiydi Qalışteq

IV. MEYDAN

Dağların dumanını dağıtan rüzgarlar
Qalışteq Kalesinin altına
Ejderha kalbi kadar büyük meydana
Bozulmamış cenk adını taşıdılar

Duruldu rüzgar fırtına öncesi
Açıldı bütün zamanların üstüne deniz
Baharı bekleyen bir yaprak kadar sessiz
Patlayınca gece damarlarda tomurcuk
Her sevda ateşten doğmuş gövdeye
Her gövde ölümü öldürmüş, aşka büründü
Yıldırımlarla atacak şafak vaktinde
Yüzyıllardır beklenen çağrıya yüründü

İki kılıç ağzı kavgaya bilendiler
Asaletin karanlığından
Ve cesaretin aydınlığından
Herkesin bildiği bir sır gibi
Sıyrılıp geldiler
Çiğ tanesi gibi çözülmeden çimenden
Bir zozan serinliğinde toprağa saplandılar

Işıkla başlayan destan
Yaratıldı tepeden tırnağa aşktan
Gün doğumundan, günbatımına kadar
Bir halkın yüreğinden geçen yollar
QalışteK Kalesine uzandılar.

V. ÇATIŞMA

Kıyısını denize kurmuş o dağın
Efsanevi yalnızlığında büyürken aşklar
Çöker çağın üstüne sessizlik
Vurulur şahin bakışlı yiğitlerin
Kızıl gözlerinde ölüm korkusu

Ölüsünden geri yalnızca aşkı kalmış
Mavi ejderhanın cesaretini
Avuçlayıp vuruşunca
Bin yıllık masallarla büyüyen çocuklar
Yıkılır karanlık o zaman
Zırhına bürünen şövalye gövdesiyle

Gözlerinde gizledi aşkı savaş
Bir sungu değildi o
Kadehlerle konulup avuçlara içilemezdi
Bilinmez bir sır değildi
Büyülü sözlerle kulaklara söylenmezdi
Uzayıp giden bir yol değildi
Kalbimizin adımları olmazsa,geçilmezdi

Aşk verilmiş bir sözdü
Bir defa söylenirdi, sonrası sessizlikti
Yolu kalbimizden geçerdi
Bir defa yürünürdü, bir daha dönülmezdi
Ejderha kanından yapılmış iksirdi
Savaş meydanlarına akar büyürdü

Bizi kendinden yarattı
Aşk içinden gerçekleşen her savaş
Ruhumuzla bedenimiz arasında
Asi uçurumlardan da derin
Şah damarı kadar ince
Bir yoldur savaş
Uzanır kalbimizden gökyüzüne
Ulaşır yıldızlara
Ölümlerden yaşama açılan bir kapı gibi
Vuruldukça aşk kanayanlar
Ay ışığının aldatıcı yüzüne aldanmadılar
Kanadıkça çoğaldılar

Gümüşi pusla başlayan sabah
Şahin bakışlı ölümlerle kızıllaşıncı
Ölüm korkunçluğunu yitirmiş
Tanıdık bir yüzdü, artık maskesi düşmüş
Dallarda çiçeklerin açtığı mevsim
Gözlerini aşka yummak en güzel düşmüş

VI. **ÖLÜM**

Gidiyor güneş terk edip bizi
Tasviri olmayan meydanı ve ölülerimizi
Sessizliğinde göğsümüze saplanan mızrak
Terk edilmiş ülkedir, kanayan beden

Ay çekiç başlı bir tay gibi koşuyor
Ardından gümüş perde çekerek üstümüze
Ay ışığında morarıyor yaralarımız
Uyanıyor yer altına çekilmiş
Ölmemiş yanlarımız

Yüreğimizde muska gibi taşıdığımız
Binlerce yıllık kavgacı cesaret
Vurularak ölmeyen aşk
Söyle? Senden başka
Hangi ışık aydınlatabilir bu meydanı
Söyle dağılsın üstümüzdeki sis kafes
Her biri bir yıldıza benzeyerek
Bir biri ardına yükselen yürek
Kader yolumuzu avuçlarımıza çizerek
Ölülerimizin göğsünden gökyüzüne
Bir kule gibi, bu meydanda büyürken
Bize aşkın ve cesaretin sırrını verdiler

VII. **DİRİLİŞ**

Onlar denizin fırtınayla dövündüğü
Bir mahşer gününde
Senden doğdular Faraşın
Bu dağın karasından önce
Bu dağdaydılar
Ve seni bin yıllık acılarla beslenen
Aşk ile başkaldıran dağların kıyısından
Gözlerinde umudu destan gibi titreşen
Masmavi bir denizden yarattılar

Kendi yaşama ihtimalini kazansa da
Ölüm yenilen bir savaşçıdır
Paramparça gövdelerimizin altında
Puslu bir gece vaktinde
Kumsalı olmayan bir denizin kıyısında
Denizi olmayan bir ülkeye saldı
Sevdalarınız kadar ağır
Gemilere benzeyen gövdelerinizi